

Da se čim prej vpletajo v naše šole enotne učne knjige, ki naj bodo kolikor mogoče stalne, da ne bomo obremenjeni vedno z novimi izdatki celo med šolskim letom.

Pobiranje denarja med dijaki v kakršne koli svrhe naj se v bodoče opusti, ker slabo vpliva na vzgojo mladine.

Učni načrti naj se ne izpreminjajo, ker to škoduje pouku in napredku učencev. V zakonu določene počitnice in odmori naj se ne

podaljšujejo, da imajo učenci in profesorji dovolj časa za pouk.

Učna snov na srednjih šolah naj se prilagodi praktičnim potrebam, ker čisto teoretične znanosti more in sme dati le univerza. Gradivo naj bi se omejilo, a koncentriralo. Priporoča se kompleksni pouk.

Novi učni načrti za vse kategorije šol naj se sestavijo s sodelovanjem roditeljskih organizacij.

Poenostavljenje administracije.

Nedavno se je učiteljstvu nudila priložnost, da po svojih izkušnjah izreče sodbo o gorenji zadevi ter da predlaga, kako se naj poenostavi prosvetna administracija na način, ki ne bi škodoval rednemu poslovanju.

V uradih se vedno poudarja potrebo poenostavljenja administracije; bila so celo naročila višjih oblastev, da se mora vsako delo čim bolj poenostaviti, toda doslej je ostalo samo pri dobri volji. Mogoče se v tej zadevi javi še kdo s kakim dobrim nasvetom. V tem članku se omejim le na prosvetno administracijo, v kolikor pride ž njo v dotik učiteljstvo.

Vprašanje se lahko tretira iz dveh vidikov: 1. Poenostavljenje administracije v okvirju zakonov, brez spremembe istih in 2. poenostavljenje administracije na podlagi sprememb zakonitih določb. Ker je predmetno vprašanje poteklo od IV. oddelka kraljevske uprave, ki po svojem delokrogu ne more poenostavljati administracije v smislu toč. 2., je tretirati vprašanje le iz ožjega vidika — pod toč. 1.

Naša administracija boluje glede komplikacij že od samega začetka. Vzrokov boleznij je več; dva glavna pa sta: **nezanjanje in nezaupanje**. Ljudje, ki poznajo administracijo, trdijo, da se po uradih ustvarja veliko dela, ki je nepotrebno. (N. pr. pretiravanje v stat. poročilih, razna periodična poročila itd.)

Vsa administracija temelji na zakonih, ki se izpopolnjujejo s pravilniki, uredbami itd. Za izvršitev zakonov pa se postavljajo eksekutivni organi — uradništvo, od katerega je zelo odvisen način izvršitve. Za posamezne referate se postavljajo strokovni referenti. Ako strokovni referent ni »strokovnjak«, nastanejo pri referatu komplikacije, ki se čutijo navzgor in navzdol.

Prispodobimo z našim upravnim aparatom človeško telo, ki ima za izvrševanje funkcij: možgane, srce in ude. Pamet, ki je najvišje postavljena, ne sme slediti težnjam srca ali udov. Ker izvršna navodila vedno prihajajo od višjega oblastva, je potrebno, da se pri njem v naprej presoja izvedljivost in končni rezultat naročila. Če temu ni tako, se večkrat popravljajo, izpopolnjujejo in celo preklicujejo izdani razpisi in odločbe.

Šolska upraviteljstva in sreska načelstva so menda že izjavila svoje mnenje o poeno-

stavljenju administracije, ki pa kljub vsem prizadevanjem ne bo poenostavljena, ako ne bomo poskrbeli, da bo vse učiteljstvo dobro poučeno o svojih dolžnostih in pravicah, šolski upravitelji pa povrh še o administraciji svojega delokroga. Upravni organi, ki niso proučili zakona o narodnih šolah, zakona o drž. uradnikih, zakona o občem upravnem postopku, zakona o taksah in zakona o drž. računovodstvu v zvezi z nekaterimi uredbami in pravilniki, ki tvorijo podlago administrativni službi, ne morejo vršiti službe v smislu določb § 69. U. Z., ker si niso na jasnem, ali je njihov postopek pravičen. Ako nekateri šol. upravitelji prijavljajo n. pr. periodične poviške svojega učiteljstva 2 do 3 leta prezgodaj, ali pa nekaj let prezgodaj, tedaj ni mogoče misliti na poenostavljenje administracije. Sicer se ne more zahtevati od učiteljstva, da bo popoln vzgojitelj in administrativni uradnik, toda neobhodno potrebno je in v njegovem lastnem interesu, da zna vsaki svoji zadevi (vlogi) dati pravilno obliko in ji najti predpisano zakonito podlago. Zadolžuje, da učitelj ali upravitelj ve, da so za postopek v neki zadevi izdana navodila in da jih po potrebi poišče. To pa ne bo težko, ako bo imela vsaka šola lepo urejeno zbirko normalij, ali pa vsaj indeks. To so normativni razpisi in važnejše odredbe, izdane od prosvetnih oblastev, posamezno ali v »Prosvetnem glasniku«, ki predpisujejo postopek v posameznih zadevah.

Izobrazba učiteljstva v tej smeri bo velika pomoč k poenostavljenju administracije.

Brez pretiravanja lahko uvrstimo prosvetno administracijo med najbolj komplikirane. V prosvetnih pisarnah je pogostokrat delovalo začasno zaposleno bolno ali nadštevilno učiteljstvo, ki se ni moglo zadosti poglediti v delo. Naša administracija potrebuje kader dobro izobraženega, agilnega in iniciativnega uradništva, bodisi iz vrst učiteljstva, ali drugih za to stroko pripravljenih uradnikov.

Prednja izvajanja pojasnjujejo komplikacije naše administracije radi nezaupanja, ki se je po vojni zavleklo v urade, pa so večinoma utemeljena v zakonih in zakonitih predpisih.

Vse muzikalije se dobe v knjigarni Učiteljske tiskarne. Prospekte raznih edicij pošilja na zahtevo brezplačno.

LISTEK

Počitniški telovadni tečaj za učitelje v Crikvenici.

V nedeljo 28. avgusta t. l. se je zaključil I. ferijalni tečaj za telesno vzgojo po sokolskem sistemu za jugoslovensko učiteljstvo, ki se je vršil od 1. avgusta t. l. na meščanski šoli v Crikvenici po odobrenju odloka ministrstva prosvete v Beogradu O. n. br. 40.237 od 2. VI. 1932. Tečaj je priredilo Jugoslov. učiteljsko združenje, sekcija Savske banovine, izključno za učitelje in učiteljice narodnih šol iz vseh krajev naše kraljevine.

Tečaj je vodil znani pedagoški pisatelj šolski nadzornik g. Dušan M. Bogunović, učitelj telovadbe na učiteljski šoli v Zagrebu, ki je predaval zgodovino telesne vzgoje od najstarejših časov do današnjih dni, praktično metodo za poučevanje dece po sokolskem sistemu od 6. do 10. leta ter mladinske igre. G. abs. med. Branko Mudrinić, profesor telovadbe v Zagrebu, je predaval sledeče predmete: sokolski sistem, anatomijo, higieno, fiziologijo, prvo pomoč in masažo. G. Joso Skavić, prof. v Zagrebu, je obravnaval pedagogiko, g. Borivoj Vuksan, učitelj telovadbe v Zagrebu, je vodil praktični del (redovne in proste vaje, vaje na orodju, odbojko i. dr.). G. Jazbec Janko, načelnik sokolskega društva Crikvenica, je predaval o zgodovini Sokolstva, g. dr. Ante Kuntarić, narodni poslanec v Crikvenici, pa o sokolski ideologiji. Iz tega je razvidno, da so se obravnavale vse stroke telesne vzgoje, ki jih mora poznati vsak modern učitelj mladinske gimnastike, če hoče pravilno poučevati ta velevažni predmet.

Dnevni red na tem tečaju je bil sledeč: ob 6. uri jutraj vstajanje, od 6½ do 7½ jutranja gimnastika (redovne, proste vaje, tek), od 7½ do 8½ zajtrk, odmor, od 8½ do 12½ predavanja teorija in praktična metodika, ob 13. kosilo v »Hrvaškem učiteljskem domu«. Popoldne kopanje in solnčenje v občinskem kopališču.

Tečajniki in tečajnice so priredili pod vodstvom g. Bogunovića več lepo uspešnih izletov in sicer: z ladjo v Kraljevico ob priliki

sokolskega okrožnega izleta; v Pag, Karlobag in Senj; na Vrbnik, kjer so si tečajniki in tečajnice ogledali znamenito knjižnico ter poslušali narodno glasbo na »sopilah«. Z avtobusom so si ogledali naravne krasote Plitvičkih jezer in raznih jam (n. pr. Golobnjača), končno Opatijo ter krajše izlete v bližnjo okolico (n. pr. Selce, kjer se je vršil tečaj za deška ročna dela). Obiskali so tudi vzorno češko kolonijo za deco v Crikvenici pod vodstvom agilne češke predsednice g. Marije Steyskalove. Nadalje so se udeležili sestanka s sokolskim društvom Crikvenica ter akademije in banketa, ki ga je priredilo sokolsko društvo Crikvenica v čast tečajnikov in tečajnic.

Tečaj je posetilo mnogo odličnih osebnosti. Na prvem mestu naj omenimo g. dr. Murata Kozma, šefa odtoka ministrstva za fizično vzgojo v Beogradu, ki je izposloval vsem udeležnikom 75% popusta na železnicah ter dopust. O uspehu na tečaju se je izrazil zelo pohvalno. Po naročilu g. ministra za fizično vzgojo je obljubil, da bodo najboljši tečajniki nagrajeni.

Tečaja so se udeležili sledeči tovariši in tovarišice: Bosanac Matija, učitelj v Dekanovcu, Car Danica, učiteljica v Zagrebu, Chrobath Maksa, učiteljica v Mozelju, Cividini Gjurgjica, učiteljica v Križevcih, Dolinar Zdenko, učitelj v Veliki Dolini, Gjorgjević Kosara, roj. Gavrilović, učiteljica v Lozoviku, Eržen Marica, učiteljica v Begunjah, Eržen France, šol. upravitelj v Banjaloki, Esapović P. Jelena, učiteljica v Stari Pazovi, Funduk Dj. Djuro, učitelj v Srpskem Selštu, Fundus Dj. Stana, učiteljica istotam, Glišović Veselinka, učiteljica v Sjenici, Grošinić M. Marija, učiteljica v Hodošanu, Hinger A. Jelena, učiteljica v Veprovu, Holterer F. Zora, učiteljica v Nikincih, Ivanović V. Katarina, učiteljica v Marincih, Krejčić A. Frančiška, učiteljica v Kopačem, Lisek Marija, učiteljica v Ilovi, Orač Olga, učiteljica v Fari-Vasi, Pižek J. Katarina, učiteljica v Strigovi, Plemić J. Anka, učiteljica v Goričanah, Ribič A. Marija, učiteljica v Strigovi, Sahnenco J. Trofin, učitelj v Bački Topoli, Stanković P. Radmila, učiteljica v Vratnici, Stavrić Nikola, učitelj v Ohridu, Utriv V. Ljubica, učiteljica v Klančnu, Venci Napoleon Viktor, učitelj v Golubincih, Vernik Franjo, šol. upravitelj v Vrbovcu, in Vicanović D. Djordje, učitelj v Svilajnu.

Knjigarna Učiteljske tiskarne v Ljubljani

POZOR!

Učiteljstvu mariborskega okrožja!

je otvorila v začetku julija

v Mariboru

v Gornji Gosposki ulici št. 44

svojo podružnico

Pozivamo učiteljstvo, da prečita zadevno okrožnico, ki so jo te dni prejele vse šole mariborskega okrožja

Splošne vesti.

ODMEVI Z NAŠE DRŽAVNE SKUPŠČINE.

V nedeljskem »Jutru« se je dotaknil g. dr. J. L. onih točk naše resolucije iz državne skupščine, ki zadevajo predloge splošnega šolskega in prosvetnega značaja. Ponatiskujemo nekatere njegove misli.

Šolske knjige: Resolucija med drugim upravičeno poudarja, da so zadnja leta postale naše šolske knjige predmet trgovske spekulacije. To se pravi, da so razna založništva bogatela na račun staršev. Zgodilo se je, da je pisatelj šolske knjige prvo izdajo svoje knjige malo popravil, prejel za novo izdajo nov honorar, otroci so morali kupiti »to drugo predelavo in izpopolnjeno izdajo«. Starši so morali s težkim srcem šteti denar, gg. pisatelj in založnik pa sta prišla na svoj račun. Na ta način smo dobili celo vrsto dragih in slabih šolskih knjig. Na žalost so se taki primeri dogajali tudi v naši ožji domovini in ravno slovenske šolske knjige so čisto med najdražjimi. Pri nas in drugod so pisatelji in založniki mnogokrat kar tekmovali med seboj, kdo bo napisal in izdal čim bolj obsežno in drago šolsko knjigo. Ubogi starši! Zgodilo se je večkrat, da se je morala celo boljša in cenejša učna knjiga umakniti slabši in dražji.

Na ta način je zavlada po šolah glede učnih knjig prava anarhija. Za vsak predmet je bila cela vrsta knjig, večinoma zelo dragih. Nikogar ni bilo, ki bi bil v tem pogledu napravil red. Naravno je, da bi bile skupne šolske knjige mnogo cenejše. Šolska oblast bi bila morala že davno napraviti konec temu nezdravemu pojavu in obvarovati starše pred nepotrebnimi stroški. Tudi gg. profesorji bi bili morali že davno protestirati, namesto tega pa je pri nas tako, da bi vsak profesor imel najrajši zase posebno in seveda zopet novo knjigo. Nihče se ni oziral na uboge starše, ki so morali ob začetku

šolskega leta šteti cele stotake za šolske knjige, katere drugo leto niso bile več v rabi.

Ne le s socialnega, tudi z državnega stališča je treba, da se tu uveljavi štednja. Zato bo gotovo vsa javnost odobravalna zahtevo jugoslovenskega učiteljstva, naj se napravi konec trgovski spekulaciji s šolskimi knjigami in naj se uvedejo kolikor mogoče enotne, skupne, stalne in cenene šolske knjige.

Solski zvezki: Tudi glede t. zv. državnih zvezkov je učiteljstvo povedalo svoje mnenje. O tej zadevi so se čule gorostasne stvari. Res je, da so bili ti zvezki iz početka pod vsako kritiko, dočim smo imeli doma boljše blago domačih tvrdk. S stališča javnosti je upravičena zahteva: zvezki naj bodo dobri in ceneni in seveda domač izdelki. Ker učitelji in profesorji niso trgovski uslužbenci, naj se zvezki prodajajo po trgovinah, da ne bo z njimi toliko sitnosti.

Internati za učiteljske. Zanimiv je sklep učiteljskega kongresa glede internatov pri učiteljskih. Pri nas internatov pri srednjih šolah nismo poznali, zato bi bila za naše kraje ta zahteva težko izvedljiva. Na drugi strani pa se ne da tajiti, da so internati pri učiteljskih lahko zelo koristni in da v mnogem pogledu celo potrebni. Zato bo v bodočnosti vsekakor treba razmišljati tudi o tej stvari. Podobno je tudi z naslednjo točko učiteljske resolucije, ki zahteva, naj se na učiteljskih vzgaja mladina tako, da ji bo omogočeno službovanje po vsej državi. Letos se je n. dr. pri nas zgodilo, da za absolvente učiteljskih v Dravski banovini ni bilo služb, pač pa jih je bilo na razpolago v Dunavski banovini. Tudi to vprašanje bo treba temeljito in vsestransko pretehtati.

O resoluciji proti sprejemnemu izpitu za srednje šole. Učiteljska skupščina je sprejela tudi resolucijo proti sprejemnemu izpitu za srednje šole. Resolucija zahteva, naj se ta izpit odpravi, odnosno naj bodo vsaj učenci z odličnim in prav dobrim uspehom sprejeti

Učiteljev je bilo torej 9, učiteljica pa 20 in sicer iz Dravske banovine 6, iz Savske 11, iz Dunavske 8, iz Zetske 1, iz Vardarske 2, iz Moravske 1.

Ob zaključku tečaja so dobili vsi tečajniki in tečajnice posebna spričevala, ki jim bodo mogla služiti za napredovanja v službi.

Na tečaju se je obravnavalo celotno gradivo telesne vzgoje za poučevanje šolske dece od 6. do 10. leta. Drugo leto (l. 1933.) se bo vršil istotam nadaljevalni tečaj z gradivom za višjo narodno, meščansko in nižjo srednjo šolo, t. j. za mladino od 10. do 14. leta; l. 1934. pa bo zaključni tečaj za poučevanje na višjih srednjih in strokovnih šolah mladine od 14. do 18. leta. Zeleti bi bilo, da se vrše drugo leto še specialni tečaji za: lahko atletiko, vodne sporte, mladinske igre i. d. Na ta način bodo ti tečajji postali nekaka učiteljska visoka šola za telesno vzgojo, ki bo izobrazila naše jugosl. učiteljstvo in dala prave smernice v poučevanju moderne telesne vzgoje po sokolskem sistemu.

La fete de la Republique Française.

Kar je pri nas Vidov dan, to je pri Francozih 14. julij. Velike slovesnosti v vseh krajih nam pričajo, kako znajo Francozi ljubiti svojo domovino. Nič čudnega ni, da so premagali pri Verdunu dvakrat močnejšega sovražnika. »On ne passe pas« (Preko mene ne prideš). — Tega načela se je držal slednji vojak. Pa vrnimo se k 14. juliju.

Na predvečer so sprevodi (baklade). — Godbe na pihala, ki so skoro v vsaki občini, igrajo razne domorodne pesmi. Najbolj priljubljen je Fochev marš. Naslednji dan, t. j. 14. julij — Praznik francoske republike — je resnično pravi dan prostosti Orožnikov, strogih paznikov ta dan ne vidiš. Domačini tega ne izrabljajo, pač pa tuji. Ti nemoteno prirejšajo svojevrstne »baklade« in njih huronsko vpitje se razlega pozno v noč. Najbolj pa so zanimive zabavne prireditve otrok.

Vsaka občina žrtvuje nekaj stotakov za svojo mladino. To je mogoče seveda le v ta-

kih državah, kot je Francija. Oglejmo si te prireditve! Medtem, ko je šola storila svojo dolžnost, se zbere šolska mladina pred občinsko hišo. Tu slišiš vrišč in ploskanje deklic. Zupan ali kak občinski odbornik jim zavazuje oči. Med drevesi je napeta vrv, na kateri vise na tanjših vrvcih mali zavitki. Deklica z zavezanimi očmi dobi škarje in tava v smer proti zavitkom. Ze dva metra pred zavitki prične striči v zrak. Končno pride do zavitkov. Dolgo revica lovi, slednjič se ji le presreči, da odreže vrvico, na kateri je bil obješ zavitek, v katerem najde žepno ruto, peresa, žogo, nogavice ali kaj podobnega. — Sto rok se dvigne: »Moi, moi, s' il vous plaît« (jaz, jaz prosim). Ko se naveličaš čednih deklic, greš k umazanim dečkom. Zakaj pa umazanim? Ali so dečki v Franciji vedno umazani? O ne, ampak danes pa so. V treh skupinah jih najdeš. Prva skupina trga franke, ki so nalepljeni na sajastih piskrih. Ne bo vam težko si jih predstavljati. Še »lepši« so oni, ki jih namažejo po obrazu s klejem. Taki iščejo potem denar v kurjem perju. Seveda morajo prvi kakor drugi pobirati denar z usti. Kaj pa tretji? O ti so šele pravi pujski. Čez pol metra globoko in šest do sedem metrov široko vodo je postavljen lesen drog. Kdor pride po njem prvi čez vodo, dobi 30 frankov, vsak naslednji pa 10 frankov. Prva nagrada je že lep denar, zato se za njo trudijo tudi večji dečki, katerim v današnji dobi pravimo že »fantje«. Drug ni debel in namažejo ga še z milom, da je pot do nagrade težja. Menda mi ni treba opisovati nebroj nesrečnejev, ki štrbunknejo v blatno vodo. — Marsikdo, ki je vse leto treniral, je trdno uverjen, da bo srečno prišel na drugo stran. Ne da bi se preoblekel, jo junaško ureže po drogu čez vodo. Na svetu je pa že tako, da človeku najraje spodrsne takrat, ko se hoče postaviti. Kasneje moreš opazovati tekme v teku, katerih se udeležujejo dečki in deklice. Tam zopet vidiš skupine fantov, ki vlečejo debelo vrv vsak na enem koncu in poskušajo na njej svojo moč. Seveda so zmagovalci povsod dobro nagrajeni.

Kako bi bilo pri vsem tem mogoče, da si ne bi prav vsak otrok zapomnil 14. julija. Bo pač res, da kdor daje, tudi prejme.

Jankovič.

Pri naročilih potom Učit. gosp. poslovalnice upoštevajte knjigarno Učiteljske tiskarne!